

§ 1. Znosi się sądy pokoju I i II okręgu w Koninie.

§ 2. Tworzy się „Sąd pokoju w Koninie”, obejmujący wszystkie miasta i gminy powiatu konińskiego.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem 1 listopada 1927 r.

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

830.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości

z dnia 6 października 1927 r.

o dyzlokacji sądów pokoju w powiecie wołkowyskim w okręgu sądu okręgowego w Grodnie.

Na mocy art. 3 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w sprawie dyzlokacji sądów (Dz. P. P. P. № 14, poz. 170), tudzież § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 1922 r. w sprawie zmiany niektórych przepisów, normujących organizację sądownictwa i postępowanie sądowe cywilne w województwach: nowogrodzkim, poleskim i wołyńskim oraz w powiatach białowieskim, grodzieńskim i wołkowyskim województwa białostockiego (Dz. U. R. P. № 10, poz. 70), zarządzam co następuje:

§ 1. Gminę Szydłowicze wyłącza się z okręgu sądu pokoju w Swisłoczy i włącza się ją do okręgu sądu pokoju w Wołkowysku.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1928 r.

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

831.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych

z dnia 7 października 1927 r.

o zmianie granic obwodów wójtowskich Tereszewo i Kurzętnik w powiecie lubawskim, województwie pomorskim.

Na podstawie § 49 ordynacji powiatowej z dnia 13 grudnia 1872 roku, w brzmieniu ustawy z dnia 19 marca 1881 r. (Zbiór Ustaw pruskich str. 155) zarządzam co następuje:

§ 1. Z wójtostwa Tereszewo w powiecie lubawskim, województwie pomorskim, wyłącza się gminę

Lipowiec oraz obszar dworski Taborowiznę i włącza się je do wójtostwa Kurzętnik w tymże powiecie i województwie.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1928 roku.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

832.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych

z dnia 7 października 1927 r.

o zmianie granic obwodów wójtowskich Żabno i Rytel w powiecie chojnickim, województwie pomorskim.

Na podstawie § 49 ordynacji powiatowej z dnia 13 grudnia 1872 r., w brzmieniu ustawy z dnia 19 marca 1881 r. (Zbiór Ustaw pruskich str. 155) zarządzam co następuje:

§ 1. Z obwodu wójtowskiego Żabno w powiecie chojnickim, województwie pomorskim, wyłącza się gminę wiejską Klonia i włącza się ją do obwodu wójtowskiego Rytel w tymże powiecie i województwie.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1928 r.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

833.

Obwieszczenie Ministra Reform Rolnych

z dnia 29 września 1927 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 31 lipca 1923 roku o scalaniu gruntów.

Na zasadzie art. 30 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 września 1927 roku w sprawie zmian w ustawie o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. № 78, poz. 680) ogłaszam ustawę z dnia 31 lipca 1923 roku o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. № 92, poz. 718) w brzmieniu, zmienionem ustawą z dnia 18 grudnia 1925 roku (Dz. U. R. P. z roku 1926 № 15, poz. 84) i rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 września 1927 roku (Dz. U. R. P. № 78, poz. 680).

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Reform Rolnych z dnia 29 września 1927 roku (poz. 833).

U S T A W A

z dnia 31 lipca 1923 roku

o scalaniu gruntów.

I. Przepisy ogólne.

Art. 1.

1) Grunty rozdrobione i rozmieszczone w szachownicy oraz grunty nadmiernie zwięzione ulegają scaleniu (komasacji) przez przekształcenie w obszar, odpowiadające wymogom prawidłowego gospodarowania, drogą wymiany gruntów między właścicielami według przepisów niniejszej ustawy.

2) Za grunty rozdrobione i rozmieszczone w szachownicy uważać należy działki jednego właściciela, oddzielone od siebie działkami innych właścicieli, jako też t. zw. „enkawy”, t. j. działki gruntów, otoczone cudzemi gruntami jednego innego właściciela.

3) Za grunty nadmiernie zwięzione uważać należy z reguły działki, których długość przewyższa szerokość więcej niż 15 razy.

Art. 2.

Wyłączone są od scalenia bezwzględnie:

- a) lasy, objęte planem gospodarstwa leśnego, o ile nie zachodzi potrzeba wyprostowania granic, lub wyłączenia obcych gruntów z lasu;
- b) grunty, na których są otwarte kamieniołomy i kopalnie minerałów użytecznych, jak: żwiru, gliny, marglu, piasku, gipsu, wapienia, łupku i t. p., o ile są one w eksploatacji, lub gdy ich eksploatacja została zaniechana jedynie czasowo;
- c) grunty, objęte zakładami górnictwami i hutnictwami;
- d) grunty, objęte nadaniami górnictwami i polami naftowymi; grunty te, o ile na nich roboty wiertnicze nie rozpoczęto, mogą być poddane scaleniu bez zgody właściciela uprawnień górnictw;
- e) grunty, na których znajdują się zabytki historyczne i architektoniczne, osobliwości przyrody, grobowce rodzinne i t. p.

Art. 3.

Wyłączeniu od scalenia w trybie niniejszej ustawy ulegają również, o ile właściciel nie wyrazi swej zgody na scalenie:

- a) ziemia pod budynkami i podwórzami;
- b) grunty, objęte zakładami przemysłowymi;
- c) grunty, położone w obrębie miast i miasteczek (osad), które ze względu na swe położenie uważane być winny za place budowlane;
- d) grunty, potrzebne do właściwego użytkowania, znajdujących się na nich źródeł mineralnych, oraz grunty pod wodami stojącymi, które służą do hodowli ryb lub do celów przemysłowych, jeżeli zmiana lub zniesienie

sposobu użytkowania tych gruntów spowodowałyby szkodę dla właściciela;

- e) ogrody i sady, prowadzone zawodowo, oraz parki i zwierzyńce;
- f) pokłady torfu i grunty torfowe racjonalnie eksploatowane, względnie wzorowo zagospodarowane;
- g) grunty, otoczone murem;
- h) winnice oraz chmielniki o obszarze nie mniejszym od $\frac{1}{4}$ ha.

Art. 4.

1) Mogą być wyłączone od scalenia grunty, które w porównaniu z danymi gruntami obszaru scalenia narażone są wskutek swego położenia na znacznie większe niebezpieczeństwo uszkodzenia przez zasypanie, usuwanie, obrywanie się brzegów i niszczące wylewy.

2) Wszelkie grunty, znajdujące się na obszarze scalenia, a nie podpadające pod działanie ustawy o scalaniu gruntów, w zastosowaniu przepisów art. 1 tejże ustawy, aczkolwiek z reguły nie podlegają żadnym zmianom, to jednak mogą na skutek scalania gruntów przyległych być poddane zmianom, wpływającym z postanowień punktów a), c), e), f), g) cz. 1 art. 7.

Art. 5.

1) Grunty, podpadające pod art. 1 niniejszej ustawy, objęte jednym postępowaniem scaleniowym, tworzą obszar scalenia, który w zasadzie winien się mieścić w obrębie najniższej jednostki administracyjnej (wsi, gminy katastralnej i miasta), obejmując bądź cały jej obszar, bądź też jego część.

2) W razie potrzeby, wywołanej przez warunki topograficzne i gospodarcze, obszar scalenia może obejmować kilka jednostek administracyjnych lub ich części.

Art. 6.

1) Każdy z uczestników scalenia otrzymuje z obszaru scalenia wzamian za dotychczas posiadane działki, odpowiadającą ich wartości nową działkę gruntu o typie zbliżonym, w miarę możliwości, do typu poprzednio posiadanego kompleksu działek.

2) Dopłaty pieniężne dla wyrównania różnic wartości działek, dotychczas posiadanych, a otrzymanych przy scaleniu, stosować można tylko wyjątkowo w wysokości nieprzekraczającej 3% przyjętego przy scaleniu szacunku gruntów, posiadanych przed scaleniem, a mianowicie w tych wypadkach, gdy wydzielenie ściśle wymierzonego równoważnika na gruncie jest technicznie niemożliwe, lub gospodarczo niepożądane.

3) Wysokość dopłat pieniężnych określać należy w każdym poszczególnym wypadku na zasadzie różnicy pomiędzy rzeczywistą wartością gruntów, otrzymanych przed scaleniem, a wartością gruntów, otrzymanych przy scaleniu. Za podstawę do określenia tych wartości służyć winien szacunek gruntów, dokonany przy scaleniu.

4) W zakresie niezbędnym do przeprowadzenia scalenia władza, pod której zarządem pozostaje nie-

ruchomość, stanowiąca własność Skarbu Państwa, a która przy scalaniu występuje w imieniu Państwa, ma prawo do zbywania i zamiany nieruchomości majątku państwowego, będącego pod jej zarządem, a włączonego do obszaru scalenia w granicach, określonych niniejszym artykułem.

Art. 7.

1) Przy scalaniu gruntów należy jednocześnie przeprowadzić z urzędu:

- a) likwidację wszelkich służebności;
- b) podział wspólnot gruntowych lub, o ile ze względów gospodarczych lub topograficznych podział ich pomiędzy współwłaścicieli jest niepożądany—uregulowanie ich użytkowania;
- c) wyprostowanie granic poszczególnych jednostek administracyjnych lub ich części;
- d) wydzielenie gruntów na cele miejscowej użyteczności publicznej;
- e) meljoracje scalanych gruntów, niezbędne do przeprowadzenia scalenia, a w miarę uznanej przez urzędy ziemskie możliwości—i meljoracje pożyteczne dla gospodarstw scalanych, oraz zakładanie w tym celu spółek wodnych na zasadzie ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 roku (Dz. U. R. P. № 102, poz. 936);
- f) regulacje dróg i dojazdów;
- g) ustalenie ogólnego planu rozbudowania tworzącej się na podstawie scalania jednostki administracyjnej.

2) Przy scalaniu gruntów winno być w miarę możliwości przeprowadzone jednocześnie uzupełnienie gospodarstw karłowatych, a w miarę potrzeby i niepełnorodnych w drodze parcelacji niezbędnych obszarów zgodnie z postanowieniami ustawy o wykonaniu reformy rolnej.

Art. 8.

Służebności, które wobec scalenia gruntów stały się zbędne (służebności przejazdu, przechodu, spuszczenia i czerpania wody, przegonu i t. p.), zostają przy scaleniu zniesione.

Art. 9.

1) Wdrożenie i przeprowadzenie scalenia gruntów oraz wydanie orzeczenia, zatwierdzającego scalenie, należy do urzędów ziemskich. Prawomocne orzeczenie urzędów ziemskich w postępowaniu scaleniowym, jako też zatwierdzone przez te urzędy ugody, mają moc prawną orzeczeń i ugód sądowych, względnie administracyjnych, o ile chodzi o sprawy administracyjne. Wykonanie tych orzeczeń, względnie ugód, należy do właściwych władz.

2) Uzgodnienie dokumentów katastralnych z wynikami scalenia należy do władz katastralnych.

Art. 10.

Techniczne prace scaleniowe będą wykonywane przez personel techniczny urzędów ziemskich lub przez mierniczych, uprawnionych do wykonania zawodu na mocy ustawy z dnia 15 lipca 1925 roku

o mierniczych przysięgłych (Dz. U. R. P. № 97, poz. 682). Wszyscy mierniczkowie przy wykonywaniu prac scaleniowych podlegają nadzorowi Ministra Reform Rolnych. W razie wykonywania tych prac niezgodnie z niniejszą ustawą lub rozporządzeniami, przepisami i zarządzeniami Ministra Reform Rolnych mierniczkowie ci niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności, przewidzianej w ustawie z dnia 15 lipca 1925 roku o mierniczych przysięgłych, mogą być przez Ministra Reform Rolnych pozbawieni uprawnienia do wykonywania prac scaleniowych.

Art. 11.

1) Czynności nadzorcze przy scalaniu gruntów wykonywują urzędy ziemskie bezpłatnie; natomiast za techniczne wykonanie scalenia oraz za czynności, przewidziane w art. 7 ustawy niniejszej, urzędy ziemskie pobierać będą opłaty, których wysokość i sposób pobierania będzie określać Minister Reform Rolnych w drodze rozporządzeń.

2) W wypadkach, gdy interesowani nie mogą uiścić powyższych opłat, co winno być stwierdzone przez urzędy gminne, opłaty te mogą być zakredytowane według zasad, określonych w art. 14 niniejszej ustawy.

3) W wypadkach wyjątkowych, na wniosek okręgowego urzędu ziemskiego, Minister Reform Rolnych może zwolnić wszystkich uczestników scalenia lub niektórych z nich od ponoszenia powyższych opłat w całości lub części.

4) Zwolnienie od opłat za techniczne wykonanie scalenia oraz od kosztów za sporządzanie ekspertyz i projektów meljoracyjnych może być stosowane i w tych wypadkach, gdy zachodzi potrzeba szybszego uruchomienia lub większego rozwoju akcji scaleniowej na pewnym obszarze Państwa i wówczas zwolnienie to może obejmować całe wsie, gminy i powiaty.

Art. 12.

1) Grunty osad, powstałych w wyniku scalenia, są wolne od państwowego podatku gruntowego na przeciąg lat dwóch od daty zatwierdzenia projektu scalenia przez urzędy ziemskie.

2) Powyższe zwolnienie od podatku gruntowego nie ma zastosowania do gruntów, które zostały zwolnione od opłat za techniczne wykonanie scalenia na mocy cz. 4 art. 11.

Art. 13.

1) Wymienione w art. 10 i 11 koszty przeprowadzenia scalenia gruntów ponoszą wszyscy uczestnicy scalenia w stosunku do obszaru ich gruntów, podlegających scaleniu.

2) Grunty, które zostają włączone do obszaru scalenia wyłącznie w celu wyprostowania granic scalanych gruntów, nie podlegają opłatom za wykonanie prac scaleniowych.

3) Przy pracach, podejmowanych na miejscu w związku ze scaleniem gruntów, uczestnicy scalenia obowiązani są na każde żądanie urzędów ziemskich do świadczeń w naturze, które ściśle zostaną określone w rozporządzeniu wykonawczem.

4) Do uczestników scalenia, uchylających się od udziału w rzeczonych świadczeniach, stosuje się przymus w drodze administracyjnej; nie dotyczy to jednak władz, które działają na mocy cz. 4 art. 6.

Art. 14.

1) Uczestnicy scalenia, którzy zobowiążą się w terminie, określonym przez urzędy ziemskie, do przeniesienia budowli na scalone działki lub też do przeprowadzenia wskazanych przez te urzędy melioracji rolnych, są uprawnieni w razie potrzeby do korzystania z państwowej pomocy kredytowej w wysokości, nieprzekraczającej połowy wartości scalonych gruntów.

2) Do korzystania z państwowej pomocy kredytowej w myśl zasad powyższych mają prawo i ci uczestnicy scalenia, którzy celem powiększenia swych karłowatych gospodarstw nabywają działki od innych uczestników scalenia, przenoszących się na nabywane przez się gdzieindziej osady z parcelacji lub z innych powodów opuszczających swe dotychczasowe gospodarstwa.

3) Źródła kredytowe, niezbędne na pokrycie potrzeb, wypływających z postanowień niniejszego artykułu, zabezpieczy Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych.

4) Kredyty, udzielone na cele budowlane i melioracyjne oraz na koszty komasacyjne, będą rozłożone na wieloletnie spłaty. Od kredytów tych będą pobierane odsetki w wysokości nie wyżej 4°/_o oraz raty amortyzacyjne; szczegóły co do udzielania kredytów zostaną określone w rozporządzeniu wykonawczym Ministra Reform Rolnych, wydanym w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

II. Wdrożenie postępowania scaleniowego.

Art. 15.

Wdrożenie postępowania scaleniowego w urzędach ziemskich następuje:

- a) na wniosek właścicieli, względnie posiadaczy, mających łącznie co najmniej 25 ha, podpadających pod art. 1 niniejszej ustawy, położonych w obrębie jednej jednostki administracyjnej, w jednostkach zaś administracyjnych o obszarze mniejszym od 200 ha — na wniosek właścicieli, względnie posiadaczy, przynajmniej $\frac{1}{10}$ tego obszaru;
- b) na wniosek właściciela dóbr ziemskich (obszaru dworskiego), którego grunty o powierzchni co najmniej 25 ha są rozdrobnione i rozmieszczone naprzemian z gruntami drobnych rolników; odnośnie do gruntów, stanowiących własność Państwa, prawo zgłaszania wniosków przysługuje władzy, pod której zarządem grunty te pozostają;
- c) z urzędu: w razie zachodzących konieczności gospodarczych, stwierdzonych przy przeprowadzeniu regulacji rolnych, jako to: przy likwidacji służebności, podziale wspólnot gruntowych i t. p.; przy parcelacji dóbr ziemskich

(obszaru dworskiego) i majątków ziemskich państwowych, o ile przy tej parcelacji mogą być wzmocnione gospodarstwa karłowate i małorolne; przy scaleniu, wdrożeniem w myśl punktu a) i b) jeżeli zachodzi potrzeba rozszerzenia obszaru scalenia w celu włączenia do tego obszaru gruntów sąsiednich lub wyprostowania granic jednostek administracyjnych lub ich części; przy melioracjach rolnych (drenowaniu, osuszaniu, lub nawodnianiu), wreszcie w razie zniszczenia wsi w całości lub w części przez wypadki żywiołowe lub działania wojenne.

Art. 16.

1) Wnioski [p. a) i b) art. 15] o wdrożenie postępowania należy złożyć do powiatowego urzędu ziemskiego, który po zbadaniu na miejscu faktycznego stanu rzeczy i zgodności wniosku z postanowieniami ustawy niniejszej, a w razie potrzeby po zasięgnięciu opinii właściwych władz — zaprojektuje obszar scalenia z uwzględnieniem ilości i położenia gruntów, wystarczających dla wydzielenia równowartości usuwanych enklaw (cz. 2 art. 1), który to obszar ze względów gospodarczych i topograficznych należy poddać jednemu postępowaniu, i sporządzi prowizoryczną listę uczestników scalenia.

2) Przy projektowaniu obszaru scalenia komisarz ziemski winien złożyć do okręgowego urzędu ziemskiego wniosek o przeznaczenie na powiększenie gospodarstw niepełnorolnych niezbędnych obszarów pobliskich gruntów państwowych lub Państwowego Banku Rolnego, albo też zgłosić wniosek o uzupełnienie gospodarstw karłowatych w drodze parcelacji gruntów prywatnych w trybie ustawy o wykonaniu reformy rolnej.

Art. 17.

Zaprojektowany przez powiatowy urząd ziemski obszar scalenia (art. 16) ustala w orzeczeniu okręgowy urząd ziemski. Obszar ten może być w drodze orzeczeń okręgowego urzędu ziemskiego zwiększony lub zmniejszony.

Art. 18.

1) O uprawomocnieniu się orzeczenia okręgowego urzędu ziemskiego lub o wydaniu orzeczenia przez Ministra Reform Rolnych będzie podane do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w dzienniku urzędowym właściwego powiatu lub województwa.

2) Sąd (wydział hipoteczny) na wniosek okręgowego urzędu ziemskiego wpisuje do księgi gruntovej (hipotecznej) ostrzeżenie (adnotację) o wdrożeniu postępowania scaleniowego, które skutkuje, iż wszelkie późniejsze zmiany stanu hipotecznego, tak co do własności, jak i obciążeń pozostaną bez wpływu na przebieg postępowania, zaś w stosunku do wydzielonych przy scaleniu gruntów zachowują moc o tyle, o ile się nie sprzeciwiają postanowieniom niniejszej ustawy. Ostrzeżenie to pozatem ma ten skutek, że zbywanie części gospodarstwa, objętego obszarem scalenia, nie jest dopuszczalne bez zgody urzędów ziemskich.

3) W stosunku do gruntów, nie będących przedmiotem ksiąg gruntowych (hipotecznych), prezes sądu okręgowego, w którego obrębie leżą te grunty, na wniosek okręgowego urzędu ziemskiego wyda właściwemu sędziemu pokoju i notariuszom okręgu zakaz zatwierdzania, względnie sporządzania aktów notarialnych co do częściowej zmiany własności gruntów, objętych postępowaniem scaleniowym, bez zgody właściwego urzędu ziemskiego.

III. Postępowanie scaleniowe.

Art. 19.

1) Na mocy prawomocnego orzeczenia okręgowego urzędu ziemskiego lub orzeczenia Ministra Reform Rolnych, powiatowy urząd ziemski zarządza dla każdej najniższej jednostki administracyjnej oddzielnie wybory rady uczestników scalenia, a właścicieli dóbr ziemskich (obszaru dworskiego), oraz władzę, pod której zarządem pozostają grunty państwowe, wzywa do wyznaczenia swego przedstawiciela po jednym od każdego obszaru.

2) Radę uczestników scalenia stanowią pełnomocnicy, wybrani w liczbie od 3 do 7 osób z pośród uczestników scalenia przez zebranie, zwołane oddzielnie dla każdej najniższej jednostki administracyjnej (wsi, gminy katastralnej i miasta), wchodzącej do obszaru scalenia.

3) Zebranie uczestników scalenia wybiera jednocześnie zastępców pełnomocników w tej samej liczbie.

4) W wypadkach, gdy właściciele gruntów bądź t. zw. szlacheckich, bądź rozparcelowanych obszarów dworskich lub państwowych nie są zaliczeni do składu jednostki administracyjnej (jednostek administracyjnych), położonej na terenie scalanym, mają oni mimo to prawo przy wyborze rady uczestników scalenia korzystać z tych samych praw, które przysługują osobom, zaliczonym do jednostki administracyjnej.

Art. 20.

1) Zebrania uczestników scalenia zwołuje i na nich przewodniczy naczelnik gminy, względnie sołtys wsi.

2) Do prawomocności uchwał zebrań uczestników scalenia potrzebna jest obecność przynajmniej $\frac{1}{2}$ osób, uprawnionych do głosowania na tych zebraniach. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów.

3) Do głosowania na zebraniach uczestników scalenia uprawnieni są właściciele, względnie posiadacze gruntów, podpadających pod art. 1 niniejszej ustawy i położonych w obrębie danej jednostki administracyjnej (wsi, gminy katastralnej i miasta), a objętych obszarem scalenia.

4) Współwłaściciele lub współposiadacze gruntów reprezentuje jeden z nich obecny, obrany przez pozostałych obecnych, a jeżeli zgoda w tej mierze nie nastąpi, to najstarszy wiekiem z obecnych współwłaścicieli lub współposiadaczy; niewłasnowolnych reprezentują ich prawni zastępcy; zaginionych — kuratorowie, wyznaczeni przez sąd; nieobecnych — ich pełnomocnicy, których umocowanie nastąpić może również przed komisarzem ziem-

skim; w braku wymienionych wyżej prawnych zastępców, kuratorów lub pełnomocników — miejscowy sołtys z urzędu (naczelnik gminy, burmistrz). Osoby te mają prawo występować w imieniu tych, kogo reprezentują, oraz nabywać na ich rzecz uprawnienia i zaciągać w ich imieniu zobowiązania we wszystkich sprawach, związanych ze scaleniem. Nie dotyczy to jednak spraw, związanych z art. 7 niniejszej ustawy, załatwianych na mocy oddzielnych przepisów prawa. Sołtysom (naczelnikom gminy, burmistrzom) nie służy prawo zaciągania pożyczek w imieniu tych, kogo z mocy niniejszego artykułu z urzędu reprezentują.

5) W razie sporu o własność lub posiadanie gruntów za uprawnionego do głosowania należy uznać ostatniego posiadacza gruntu.

Art. 21.

1) W razie niedokonania w terminie siedmiodniowym, wyznaczonym przez komisarza ziemskiego, wyboru członków rady uczestników i ich zastępców, okręgowy urząd ziemski wyznacza ich z urzędu na wniosek komisarza ziemskiego.

2) W razie stwierdzenia, że działalność bądź poszczególnych członków, bądź całej rady uczestników scalenia jest nieodpowiednia dla celów, określonych niniejszą ustawą, okręgowy urząd ziemski może usunąć na wniosek komisarza ziemskiego tak poszczególnych członków rady, w których miejsce wejdą ich zastępcy, jak również rozwiązać całą radę. W tym ostatnim wypadku okręgowy urząd ziemski albo zarządzi nowe wybory, albo wyznaczy z urzędu nowych członków rady uczestników scalenia i ich zastępców z pośród uczestników scalenia.

Art. 22.

1) Rada uczestników scalenia jest organem, działającym w imieniu uczestników scalenia (cz. 3 art. 20) we wszystkich sprawach, wyłaniających się przy scaleniu.

2) W szczególności rada uczestników scalenia:

- a) ustala zasady podziału wspólnot gruntowych, względnie ich użytkowania, oraz określa obszar, wyłączony na cele miejscowej użyteczności ogólnej;
- b) dokonywa wyboru rzeczoznawców do oznaczania różnej jakości scalanych gruntów i ich oszacowania;
- c) zastępuje zespół uczestników scalenia przed urzędami i sądami we wszystkich sprawach, wyłaniających się przy scaleniu, z wyjątkiem spraw, przewidzianych w art. 33 i 39 niniejszej ustawy;
- d) zgłasza za pośrednictwem urzędów ziemskich wnioski do właściwej władzy o utworzeniu spółki wodnej na zasadach ustawy wodnej;
- e) zawiera umowy z upoważnionymi przez odnośne władze osobami w sprawie wykonania prac meljoracyjnych;
- f) załatwia wszelkie sprawy o charakterze administracyjno-gospodarczym;
- g) zawiera umowy o zamianie gruntów w celu wyprostowania granic obszaru scalanego, lub

w celu usunięcia t. zw. enklaw. Powołane umowy winny być zawierane w obecności dwóch niezainteresowanych świadków, oraz mierniczego i podlegają na wniosek komisarza ziemskiego zatwierdzeniu przez okręgowy urząd ziemski, który, o ile chodzi o grunty tabelowe, jednocześnie uchwała wpis do tabeli likwidacyjnej lub aktu nadawczego, celem ujawnienia dokonanej zamiany. Do tych umów nie mają zastosowania art. art. 12 i 273 — 280 powołanej ustawy o organizacji włościan.

3) W razie niedokonania przez radę uczestników scalenia czynności, wymienionych w punktach a) i b) cz. 2 w terminie dni 30 od jej wyboru, decyduje w powyższych sprawach powożmie powiatowy urząd ziemski.

Art. 23.

Po dokonaniu wyborów względnie wyznaczeniu rady lub rad uczestników scalenia (art. 19 i 21) okręgowy urząd ziemski deleguje mierniczego do przeprowadzenia czynności scaleniowych.

Art. 24.

1) Projekt ustalania wielkości udziałów we wspólnotach gruntowych, objętych obszarem scaleniowym, względnie użytkowania wspólnot na podstawie zasad, ustalonych zgodnie z przepisami punktu a) cz. 2 art. 22 lub też cz. 3 art. 22, sporządza mierniczy, a zatwierdza powiatowy urząd ziemski. W ciągu dni 14 od dnia doręczenia (art. 51) orzeczenia powiatowego urzędu ziemskiego w tej sprawie strony mają prawo zgłosić do tegoż powiatowego urzędu ziemskiego sprzeciw; wówczas powiatowy urząd ziemski przekazuje sprawę okręgowej komisji ziemskiej, która rozstrzyga ostatecznie. Wniesienie wpisu dodatkowego do tabel likwidacyjnych, względnie aktów nadawczych, celem ujawnienia w nich ustalonych wielkości udziałów we wspólnotach gruntowych, względnie użytkowania wspólnot, urzędy ziemskie dokonywują przez dołączenie do tabel likwidacyjnych lub aktów nadawczych odpisu prawomocnego orzeczenia powiatowego urzędu ziemskiego.

2) Do powyższego podziału wspólnot nie mają zastosowania art. 86 powołanej wyżej ustawy o organizacji włościan oraz art. art. 271 (punkt 2)—275, 276 i 286 ustawy samorządu gmin (Zb. Praw ces. ros. tom II, wydanie 1892 r. kont. 1906, 1910, 1912 i 1913 r. organiz. Zarządu gub. Król. Pol., dział 5), jak również nie ma zastosowania ustawa z dnia 9 grudnia 1899 r. dla Królestwa Galicji i Lodomerji wraz z W. Ks. Krakowskiem o dzieleniu gruntów wspólnych i regulacji odnoszących się do nich wspólnych praw użytkowania i zarządu (Dz. Ust. Krajowych 1900 r. № 20), ustawa państwowa z dnia 7 czerwca 1883 r. (Dz. Ust. Państwa № 94) i rozporządzenie Ministerstw: Rolnictwa, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu z dnia 18 stycznia 1903 r. (Dz. Ust. Krajowych № 22).

Art. 25.

1) Zebrania rady uczestników scalenia zwołuje we wsi leżącej na obszarze scalenia komisarz ziem-

ski, względnie mierniczy, przeprowadzający scalenie. Postanowienia rady zapadają zwykłą większością głosów bez względu na liczbę członków obecnych na posiedzeniu. Przewodniczy na posiedzeniach członek rady, obrany przez samą radę, a jeżeli zgoda co do wyboru przewodniczącego nie nastąpi — najstarszy wiekiem z członków.

2) Komisarz ziemski lub mierniczy biorą udział w posiedzeniach rady z głosem doradczym.

Art. 26.

1) Członkowie rady uczestników obowiązani są do brania udziału w zebraniach rady, zwoływanych przez komisarza ziemskiego lub mierniczego, pod rygorem grzywny do 10 złotych za nieusprawiedliwioną nieobecność.

2) Grzywnę nakłada komisarz ziemski i ściąga w drodze administracyjnej.

Art. 27.

1) Jeżeli obszar scalenia obejmuje kilka jednostek administracyjnych (art. 5), komisarz ziemski lub mierniczy w celu omówienia spraw, dotyczących całego obszaru scalenia, zwołuje zebranie delegatów rad uczestników—po dwóch od każdej rady.

2) Oprócz tego w skład zebrania delegatów rad wchodzi przedstawiciele dóbr ziemskich (obszarów dworskich) i majątków państwowych—po jednym od każdego obszaru, o ile są one włączone do obszaru scalenia.

Art. 28.

1) Przed przystąpieniem do opracowania projektu scalenia przeprowadzający je mierniczy:

- a) ustala po wysłuchaniu opinii rady uczestników scalenia oraz wezwanych przez siebie przedstawicieli właścicieli gruntów przyległych granice obszaru scaleniowego, o czym sporządza protokół;
- b) przygotowuje po wysłuchaniu opinii rady uczestników scalenia imienny wykaz z podaniem obszaru wszystkich wymagających uzupełnienia gospodarstw;
- c) ustala po wysłuchaniu opinii rady uczestników, które grunty zostają od scalenia wyłączone (art. art. 2, 3 i 4);
- d) przeprowadza oszacowanie gruntów, podlegających scaleniu przy pomocy komisji szacunkowej (art. 29);
- e) przyjmuje wnioski poszczególnych uczestników scalenia; wnioski nieuwzględnione przez siebie przy sporządzeniu planu scaleniowego podaje do wiadomości komisarza ziemskiego;
- f) projektuje po wysłuchaniu opinii rady uczestników najwłaściwszy kierunek drogi, względnie dróg, do których będą przylegać nowo-wydzielone działki i przy których leżeć będą osady;
- g) zgłasza wnioski co do przeprowadzenia melioracji;

h) sporządza wykaz tytułów posiadania uczestników scalenia, zbiera dowody do ustalenia tytułów ich własności, oraz sporządza plan klasyfikacyjny i rejestry pomiarowo-szacunkowe;

i) zaznajamia uczestników scalenia na ogólnym ich zebraniu, ważnym bez względu na liczbę obecnych, z obszarem i szacunkiem posiadanych przez każdego z nich gruntów, poczem w ciągu następnych 7 dni przedstawia w miejscu dokonywanych czynności osobom interesowanym do przejrzania rejestry pomiarowo-szacunkowe i plan klasyfikacyjny.

2) O ile dotychczasowy stan posiadania stwierdzony jest katastrzem i księgami hipotecznymi, to pomiaru dokonywa się wyłącznie w odniesieniu do zmian, temi dokumentami nieobjętych, a przez strony zgłoszonych. O ile obszar poszczególnych gospodarstw jest ściśle określony innymi dokumentami, to na mocy uchwały zebrania uczestników scalenia, powziętej większością $\frac{2}{3}$ uprawnionych do głosowania, może być zaniechany pomiar dotychczasowego stanu posiadania. Zaniechanie pomiaru dotyczyć może nie tylko całości obszaru, ale również i pewnych określonych jego części, co do których istnieją dokumenty pomiarowe.

3) Skargi niezadowolonych na powyższe uchwały mogą być składane do okręgowych komisji ziemskich w ciągu dni 14 od daty powzięcia uchwały. Orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej są w tej sprawie ostateczne.

4) Za ogólną zgodą uczestników scalenia wszystkie grunty, poddawane scaleniu, mogą być uznane za równoważnościowe, a tem samem byłoby zaniechane szacowanie wartości działek dotychczas posiadanych, jak również działek nowoutworzonych. Przepis ten może dotyczyć nie tylko całości obszaru, ale i całości poszczególnych użytków rolnych.

5) W miejscowościach, w których istnieje tak zwany „ucząstkowy” stan posiadania, „ucząstki” te należy traktować jako równowarte między sobą; pomiar oraz szacowanie dotychczasowych wartości poszczególnych „ucząstków” nastąpić może jedynie na żądanie $\frac{2}{3}$ scalających się.

Art. 29.

1) Do przeprowadzenia szacunku gruntów, wchodzących do obszaru scaleniowego, zostaje powołana komisja szacunkowa, w której skład wchodzi:

- mierniczy, przeprowadzający scalenie względnie komisarz ziemski jako przewodniczący;
- rzecznicy, powołani przez rady scaleniowe (p. b) cz. 2 art. 22) z pośród osób postronnych, niezainteresowanych w przeprowadzeniu scalenia, a znających miejscowe stosunki, w ten sposób, że przy scalaniu jednej jednostki administracyjnej wybierani są dwaj rzeczoznawcy i jeden zastępca, a przy scalaniu większej ilości jednostek — po jednym rzeczoznawcy i po jednym zastępcy od każdej rady uczestników scalenia.

2) W razie uchylecia szacunku przez komisję okręgową ziemską do ponownego przeprowadzenia szacunku przewodniczącego i członków komisji szacunkowej wyznacza na wniosek komisarza ziemskiego okręgowy urząd ziemski.

3) Przy czynnościach komisji na gruncie mogą być obecni z głosem doradczym:

- członkowie rady uczestników scalenia szacowanej jednostki administracyjnej;
- delegaci innych rad uczestników (po dwóch od każdej rady), wchodzących do obszaru scalenia;
- przedstawiciele scalanych dóbr ziemskich (obszarów dworskich) oraz gruntów państwowych po jednym od każdego obszaru.

4) Komisarz ziemski może, o ile uzna to za potrzebne lub też na wniosek rady uczestników scalenia, zaprosić do komisji z głosem doradczym specjalnych rzeczoznawców, jak leśnika i t. p.

5) Czynności komisji szacunkowej winny być ujęte w formę protokołu, a wynik ponadto uwidoczniiony na planie, dołączonym do akt sprawy.

Art. 30.

Po upływie terminu, wymienionego w punkcie i) cz. 1 art. 28, komisarz ziemski w obecności uczestników scalenia:

- stwierdza na miejscu, czy wszystkie czynności mierniczego, wyszczególnione w art. 28, zostały wykonane zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- ustala tytuły własności i sporządza listę rzeczywistych właścicieli celem późniejszego wywołania, względnie uregulowania hipoteki;
- dołącza do obszaru scaleniowego obszar, o który są powiększane niepełnorolne gospodarstwa w drodze parcelacji dobrowolnej lub też przeprowadzonej w trybie art. 15 ustawy o wykonaniu reformy rolnej, jak również ewentualnie obszar, przyznany za zniesione uprawnienia służebnościowe;
- uzgadnia z mierniczym i radą uczestników scalenia, względnie delegatami rad uczestników i przedstawicielami scalanych dóbr ziemskich i gruntów państwowych ogólne wytyczne projektu scalenia; nieprzybycie którejkolwiek z wymienionych osób, prócz mierniczego, nie wstrzymuje czynności komisarza ziemskiego;
- po wysłuchaniu skarg uczestników scalenia na czynności mierniczego, wymienione w art. 28, o ile skargi takie zostaną zgłoszone, sporządza o powyższem odpowiedni protokół.

Art. 31.

1) Po dokonaniu czynności, przewidzianych w art. 30, komisarz ziemski, jeżeli przewidziane w punkcie e) art. 30 skargi nie dotyczą wykazu starego stanu posiadania oraz wykazu szacunku gruntów, zatwierdza te wykazy. Jeżeli zaś skargi te dotyczą

wykazu starego stanu posiadania lub wykazu szacunku gruntów lub też jeżeli w ciągu 14 dni od dnia doręczenia (art. 51) orzeczenia powiatowego urzędu ziemskiego w tej sprawie wpłyną do tegoż powiatowego urzędu ziemskiego sprzeciwy stron co do tego orzeczenia, to powiatowy urząd ziemski przekazuje sprawę okręgowej komisji ziemskiej, która rozstrzyga ostatecznie.

2) Przy scalaniu dla ustalenia stanu własności i posiadania miarodajne są wpisy hipoteczne, prawomocne wyroki sądowe i niesporne umowy pisemne, oraz inne dokumenty, mające siłę dowodową na mocy obowiązujących na danym terenie praw; w razie braku tych dowodów lub w razie sporu miarodajne będzie dla ustalenia stanu posiadania stwierdzone w dochodzeniu ostatecznie posiadanie gruntu.

3) Ustalenie stanu posiadania w niczem nie przesądza tytułu własności.

Art. 32.

1) Na podstawie zatwierzonego prawomocnym orzeczeniem powiatowego urzędu ziemskiego lub też orzeczeniem okręgowej komisji ziemskiej rzeczywistego stanu posiadania, klasyfikacji i oszacowania gruntów oraz regulacji praw, przynależnych gruntom scalanym, następuje opracowanie projektu scalenia przez mierniczego.

2) Projekt scalenia winien obejmować:

- a) sporządzone w formie wykazów ustalenie dotychczasowego stanu posiadania z wymienieniem gruntu i służebności gruntowych i wyszczególnienie wydzielonych wzamian gruntów oraz podlegających likwidacji służebności;
- b) wyszczególnienie warunków objęcia w posiadanie scalonych gruntów, jako to: dopłat pieniężnych (art. 6), przeniesienia zabudowań, utrzymania urządzeń meljoracyjnych i t. p.;
- c) sporządzone według przepisów obowiązujących dowody pomiarowe dawnego stanu posiadania, o ile w myśl art. 28 pomiar dotychczasowego stanu posiadania nie był zaniesiony, oraz nowego stanu posiadania.

3) Mierniczy wykonywa wszystkie czynności, wymienione w niniejszym artykule i w artykule 28, osobiście bez prawa wyznaczania zastępców.

Art. 33.

1) Projekt scalenia, sporządzony z możliwym uwzględnieniem potrzeb i życzeń wszystkich uczestników scalenia, zostaje prowizorycznie wyznaczony na gruncie.

2) Po wyznaczeniu projektu na gruncie komisarz ziemski zarządza zwołanie zebrania ogólnego wszystkich uczestników scalenia, zawiadamiając ich przynajmniej na 7 dni przed terminem zebrania ze wskazaniem skutków niestawiennictwa (art. 34).

3) Na zebraniu tem po wyjaśnieniach, udzielonych przez komisarza ziemskiego, zostaje ustalona

protokólnie opinia uczestników scalenia o projekcie i omówione zostają wszystkie sprawy, połączone z objęciem nowych gospodarstw.

4) Zebraniu przewodniczy komisarz ziemski, względnie jego zastępca; nadto bierze w niem udział mierniczy.

Art. 34.

1) Do uczestniczenia w zebraniu (art. 33) są uprawnieni właściciele lub posiadacze scalanych gruntów, względnie ich zastępcy (art. 20).

2) Każdy z uczestników składa oświadczenie, czy projekt przyjmuje, czy też odrzuca. Oświadczenie o odrzuceniu projektu winno być uzasadnione.

3) Wszystkie oświadczenia winny być wpisane do protokołu.

4) Uczestnicy scalenia nieobecni, mimo zawiadomienia o terminie zebrania, uważani będą za zgadzających się na przyjęcie przeznaczonych dla nich nowych działek.

5) Uczestnicy scalenia, którzy wyrazili zgodę na przyjęcie przeznaczonych dla nich nowych działek do protokołu lub przez nieobecność na zebraniu (cz. 3 i 4 niniejszego artykułu) nie mają prawa zaskarżenia projektu scalenia.

6) Zebranie ogólne jest ważne bez względu na liczbę obecnych.

Art. 35.

Protokół zebrania ogólnego wraz z aktami sprawy komisarz ziemski przesyła do okręgowego urzędu ziemskiego, ten zaś sprawę wnosi na posiedzenie jawne okręgowej komisji ziemskiej, która biorąc między innymi pod uwagę opinię zebrania ogólnego (art. 33, 34) oraz liczbę uczestników, wypowiadających się za przyjęciem projektu scalenia, zatwierdza projekt, wprowadza w nim zmiany, albo go odrzuca. Orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej podlegają zaskarżeniu do Głównej Komisji Ziemskiej w terminie 14-dniowym od dnia doręczenia orzeczenia. Skarga odwoławcza winna być złożona do okręgowej komisji ziemskiej.

Art. 36.

Po uprawomocnieniu się orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej, zatwierdzającego projekt scalenia, względnie po wydaniu w tej sprawie orzeczenia przez Główną Komisję Ziemską, okręgowy urząd ziemski:

- a) zarządza utrwalenie granic na podstawie zatwierzonego projektu scalenia oraz wprowadzenie uczestników scalenia w posiadanie wydzielonych im gruntów;
- b) przeprowadza zatwierdzenie dowodów pomiarowych zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- c) ustala odpowiednie dodatkowe wpisy oraz przeprowadza ich wniesienie do tabel likwidacyjnych, lub aktów nadawczych przez dołączenie do odpisów tych dokumentów, które strony przedstawia, odpisu orzeczenia, za-

twierdzącego projekt scalenia, wraz z odpisem rejestru pomiarowego, oraz przez przesłanie takichże odpisów do Ministerstwa Reform Rolnych w celu dołączenia ich do oryginałów pomienionych tabel i aktów nadawczych, przyczem przy wniesieniu powyższych wpisów nie mają zastosowania artykuły 215, 216 i 217 ustawy o organizacji ziemskiej włościan (Zb. Praw ces. ros. tom IX kont. 1913 osobne dodatki, ks. IX);

- d) przesyła właściwemu sądowi wniosek o uskutecznienie czynności, przewidzianych w art. 8, 40 i 45 niniejszej ustawy, oraz o skreślenie ostrzeżenia (adnotacji) o wdrożeniu postępowania scaleniowego (art. 18); do wniosku dołączony będzie odpis orzeczenia, zatwierdzającego projekt scalenia wraz z odrysem zatwierdzonego planu scalenia;
- e) zarządza rozwiązanie rad uczestników scalenia i
- f) ogłasza zamknięcie postępowania scaleniowego.

Art. 37.

Postępowanie w okręgowej komisji ziemskiej w sprawie zatwierdzenia planu scalenia, przedłożonego przez powiatowy urząd ziemski, powinno być zakończone w ciągu trzech miesięcy. W takim samym terminie winno być zakończone postępowanie w Głównej Komisji Ziemskiej przy rozważaniu odwołań od orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej, o ile w obu wypadkach w toku rozważania nie zajdzie protokółarnie stwierdzona konieczność przeprowadzenia lub skorygowania na gruncie prac pomiarowych.

Art. 38.

1) Odpis orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej, oraz odrys zatwierdzonego planu nowego stanu posiadania w danej jednostce administracyjnej, sporządzony przez mierniczego, winien być wręczony sołtysowi (naczelnikowi gminy) lub burmistrzowi.

2) Odpisy orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej oraz odrisy planu, tak w całości, jako też w częściowych wyciągach—wydawać należy uczestnikom scalenia na ich żądanie za opłatą, ustaloną w rozporządzeniu Ministra Reform Rolnych.

Art. 39.

1) Rozpoczęte postępowanie scalenia gruntów może być zaniechane jedynie na skutek orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej, spowodowanego uchwałą $\frac{3}{4}$ liczby uczestników scalenia, o ile względy gospodarcze na to pozwolą.

2) W tym wypadku poniesione przez uczestników w toku postępowania koszty scalenia obciążają wyłącznie tych uczestników, którzy spowodowali zaniechanie postępowania. Orzeczenie o zaniechaniu należy przedstawić właściwemu sądowi z wnioskiem

o wykreślenie na jego podstawie w księgach hipotecznych ostrzeżenia (adnotacji) o wdrożeniu postępowania (art. 18).

IV. Prawa osób trzecich.

Art. 40.

Wszelkie prawa osób trzecich, ciężące na dawnych działkach, jako to: służebności osobiste, prawa użytkowania, używania, zastawu, najmu, dzierżawy, wszelkie długi i zobowiązania hipoteczne i t. p., nie stanowią przeszkody do przeprowadzenia scalenia, przechodzą na działki nowo wydzielone przy scaleniu (art. 6) i nie ulegają przy scaleniu żadnym uszczupleniom.

Art. 41.

1) Postępowanie egzekucyjne w razie przymusowej sprzedaży gruntów, należących do obszaru scalenia, nie ma wpływu na postępowanie scaleniowe, może być wdrożone podczas tego postępowania i nie przerywa swego biegu.

2) Przedmiot postępowania egzekucyjnego (licytacyjnego) stanowią aż do chwili uprawomocnienia się orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej, zatwierdzającego projekt scalenia, grunty, posiadane przed scaleniem.

3) O ile sprzedaż przymusowa zostanie dokonana przed uprawomocnieniem się orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej w przedmiocie scalenia, nowonabywca wstępuje we wszystkie prawa dotychczasowego właściciela gruntów, które obejmuje w tym stanie, w jakim je nabył na licytacji.

4) W razie uprawomocnienia się orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej w przedmiocie scalenia przed dokonaniem sprzedaży przymusowej, przedmiotem sprzedaży będą działki, wydzielone przy scaleniu, a ustanowione w tem orzeczeniu dopłaty do gruntów, otrzymywanych przez uczestników przy scaleniu (art. 6), podlegających przymusowej sprzedaży, mają być składane na rzecz masy egzekucyjnej do depozytu sądu. W razie niezłożenia tych opłat do depozytu sądu—sąd na żądanie osób uprawnionych ściąga je przymusowo na podstawie powyższego orzeczenia.

Art. 42.

Postępowanie dobrowolnego przetargu (licytacji) gruntów, należących do obszaru scalenia, nie może być wdrożone podczas postępowania scaleniowego, zaś toczące się w chwili wdrożenia postępowania scaleniowego może być przez sąd wstrzymane na żądanie któregokolwiek z uczestników postępowania licytacyjnego na czas, aż do uprawomocnienia się orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej w przedmiocie scalenia.

Art. 43.

1) Postępowanie sądowe o zniesieniu współwłasności przez podział w naturze oraz o wyzna-

czenie drogi koniecznej (o przyznanie prawa przechodu), o ile tyczy się gruntów, będących przedmiotem scalenia, nie może być wszczęte, aż do chwili uprawomocnienia się orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej w przedmiocie scalenia.

2) W razie, jeżeli takie postępowanie wszczęto przed wdrożeniem postępowania scalenia gruntów, właściwy sąd wstrzymuje je i zawiadamia o tem komisarza ziemskiego, który winien załatwić sprawy, będące ich przedmiotem.

3) Wyjątek stanowi przymusowe ustanowienie służebności przeprowadzenia rurociągów do prowadzenia ropy, gazu, wody lub kanalizacji, względnie przewodów elektrycznych oraz meljoracyj rolnych. Ustanowienie tych służebności następuje niezależnie od postępowania scaleniowego i musi być uwzględnione przy scalaniu, a ustalone za te służebności odszkodowania winny być przyznane osobom, których grunty według orzeczenia, zatwierdzającego projekt scalenia, będą obciążone temi służebnościami.

Art. 44.

Wszelkie toczące się w sądach spory o własność i posiadanie gruntów, będących przedmiotem scalenia, nie ulegają wstrzymaniu wskutek wdrożenia postępowania scaleniowego. O stanie sporów, dotyczących gruntów skalanych, sądy zawiadamiają z urzędu komisarza ziemskiego, który winien dążyć do załatwienia tych sporów w drodze ugody stron i jest uprawniony zwracać się do sądów o dalsze wyjaśnienia o stanie sporów. Ugoda, zawarta wobec komisarza ziemskiego i zatwierdzona przez okręgową komisję ziemską, ma moc prawną ugody, zawartej wobec sądów. O ile ugoda między stronami, wiodącymi spór w sądzie, nie dojdzie do skutku, komisarz ziemski ma dążyć w miarę możliwości do takiego rozmieszczenia spornych gruntów w projekcie scalenia, aby wynik sporu nie sprzeciwiał się celom scalenia.

V. Sprostowanie wpisów w księgach gruntowych (hipotecznych).

Art. 45.

1) Nowy stan własności skalonych gruntów, które były przedmiotem ksiąg gruntowych (hipotecznych), będzie na wniosek okręgowego urzędu ziemskiego wpisany na zasadzie prawomocnego orzeczenia, zatwierdzającego scalenie, do ksiąg gruntowych (hipotecznych).

2) Wpisy te oraz sprostowanie dawniejszych wpisów w księgach gruntowych (hipotecznych) przeprowadzają:

- a) sądy w b. zaborze austriackim — według przepisów §§ 91 — 94 rozporządzenia ministerjalnego z dnia 21 maja 1916 roku (aust. Dz. Ust. № 148) z tą zmianą, że czynności wymienionego w tem rozporządzeniu komisarza miejscowego pełni komisarz ziemski, czynności komisji krajowej i ministerjalnej — okręgowa komisja ziemska i że zamiast od-

nośnych przepisów tego rozporządzenia stosowane będą przepisy art. 9 i 18 niniejszej ustawy;

- b) sądy w b. zaborze pruskim — według obowiązujących przepisów ordynacji ksiąg gruntowych dla Rzeszy niemieckiej oraz ustawy, wprowadzającej ordynację ksiąg gruntowych, jako też wydanych na ich podstawie rozporządzeń, lecz bez obowiązku uzyskania zezwolenia właścicieli gruntów na sprostowanie wpisów w księgach gruntowych i z zastosowaniem przepisów art. 9 i 18 niniejszej ustawy;
- c) wydziały hipoteczne sądów w b. zaborze rosyjskim przez wpisanie w dziale 1 wykazów hipotecznych, obejmujących grunty, poddane scaleniu — gruntów, przy scaleniu wyznaczonych na miejsce działek ziemi, dotychczas wykazami objętych, tudzież przez wykreślenie z ksiąg hipotecznych tych służebności i praw osób trzecich, które zostały zniesione.

Art. 46.

1) Na obszarze obowiązywania ustaw hipotecznych z 1818 i 1825 roku grunty, które dotychczas nie miały urządzonej hipoteki, będą na wniosek okręgowego urzędu ziemskiego nie później, jak po upływie roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia zatwierdzającego scalenie, wywołane we właściwym wydziale hipotecznym powiatowym do regulacji pierwiastkowej, a to na zasadzie instrukcji hipotecznej b. Komisji Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 1825 r.

2) Obwieszczenie, przewidziane w art. 15 instrukcji hipotecznej z r. 1825, umieszczone będzie bezpłatnie w urzędowym lub samorządowym organie danego powiatu, względnie województwa, o ile zaś taki nie istnieje — w Monitorze Polskim.

3) Niezależnie od tego o wywołaniu nieruchomości do regulacji pierwiastkowej sołtys ogłosi na zebraniu gromadzkim jednostki lub jednostek administracyjnych, objętych obszarem scalenia (art. 5).

4) O ile w przeciągu trzech miesięcy od upływu terminu trzymiesięcznego do pierwiastkowej regulacji hipotecznej, przepisanej art. 13 instrukcji hipotecznej z r. 1825, osoby interesowane nie zaprojektują zamknięcia regulacji hipotecznej, czynność tę na koszt tychże osób interesowanych wykona okręgowy urząd ziemski, który w tym względzie opierać się będzie przede wszystkim na dokumentach, złożonych w toku postępowania scaleniowego.

Art. 47.

1) O dokonaniem sprostowaniu wpisów w księgach gruntowych sądy zawiadomią właścicieli gruntów oraz osoby trzecie, na rzecz których są zahipotekowane prawa i wierzytelności.

2) Wierzyciele hipoteczni mogą żądać natychmiastowego zaspokojenia swych roszczeń z sum, przyznanych właścicielowi z tytułu ustalonej orzeczeniem okręgowej komisji ziemskiej dopłaty do nowo wydzielonych gruntów.

3) Żądanie to zgłosić należy w ciągu dni 14 od dnia doręczenia zawiadomienia o sprostowaniu wpisu (art. 45) do tego sądu, który jest właściwy do przeprowadzenia przymusowej sprzedaży danego gruntu. O przyznaniu wierzycielom sum dopłaty do nowo-wydziałonych gruntów orzekają sądy przy odpowied-niem zastosowaniu przepisów, dotyczących podziału licytacyjnej ceny kupna.

Art. 48.

1) Wszystkie dokumenty i umowy, sporządzo-ne w toku postępowania scalania gruntów przez urzędy ziemskie, lub przed temi urządami, oraz wszelkie wnioski i wpisy hipoteczne, dokonane w toku postępowania scaleniowego, względnie na jego podstawie, są wolne od opłat skarbowych i samorząd-owych.

2) Opłaty pisarzy hipotecznych, związane ze scaleniem na terenie b. zaboru rosyjskiego, będą pokrywane z funduszy państwowych.

VI. Przepisy przejściowe.

Art. 49.

Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy tra-cą moc prawną przepisy wszelkich ustaw w przed-miotach, unormowanych niniejszą ustawą.

Art. 50.

1) Postępowanie scaleniowe, wszczęte stosownie do dotychczasowych przepisów ustawy z dnia 31 lip-ca 1923 r. o scalaniu gruntów, w którym zostało wy-dane orzeczenie okręgowej komisji ziemskiej, zatwier-dzające projekt scalenia, ma być zakończone według dotychczasowych przepisów wymienionej ustawy. Natomiast postanowienia niniejszej ustawy będą sto-sowane w dalszym biegu wszystkich innych postępo-wań scaleniowych, wszczętych i nieukończonych sto-sownie do przepisów ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów oraz do postępowań scaleniowych, wszczętych i nieukończonych przed wejściem w życie ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. z wyjątkiem tych postępowań w b. Królestwie Polskiem, w których zapadły już decyzje przedstanowcze okręgowych komisji ziemskich, oraz wszystkich postępowań, wszczętych w b. dzielnicy pruskiej, które mają być ukończone według przepisów obowiązujących do-tychczas.

2) Do postępowań scaleniowych, wszczętych na obszarze województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, nowogródzkiego, poleskiego, warszawskiego i wołyńskiego oraz okręgu administra-cyjnego wileńskiego przed wejściem w życie ustawy niniejszej o ile nie zapadły ostateczne decyzje właści-wych władz zatwierdzające projekt scalenia, a uczest-nicy objęli w faktyczne posiadanie nowowydzielone działki, postanowienia niniejszej ustawy stosuje się w sposób następujący:

a) jeżeli niema aktów postępowania scalenio-wego, a uczestnicy nie wnoszą żadnych zaża-leń z tytułu dokonanego scalenia gruntów, fakt zaś dokonania scalenia dojdzie do wiadomości urzędów ziemskich w drodze wniosku stron lub przy innej urzędowej czynności, to urzędy te zarządzą dokonanie pomiaru faktycznego stanu posiadania, który to pomiar podlega zatwierdzeniu okręgowej komisji ziemskiej tak, jak projekt scalenia, jednak bez możliwości zmiany faktycznego niespornego stanu posiadania. W tym wypadku mają za-stosowanie art. art. 36, 38, 45—48 niniejszej ustawy;

b) jeżeli są dowody starego stanu posiadania, niema zaś aktów postępowania scaleniowego, a co najmniej $\frac{1}{4}$ uczestników scalenia skarży się na otrzymane działki z tytułu pokrzywdzenia, to urzędy ziemskie zarządzą dokona-nie pomiarów faktycznego stanu posiadania, poczem okręgowa komisja ziemska albo, uzna-jąc skargi za nieuzasadnione, odrzuci je i wtedy wyda orzeczenie w trybie, wyżej w punkcie a) wskazanym, albo uzna skargi za uzasadnione i wtedy, rozpatrując ustalony pomiarem stan faktycznego posiadania jako projekt scalenia, orzeknie o jego zmianie lub odrzuceniu ze skutkami, przewidzianymi w art. 35;

c) jeżeli niema dowodów starego stanu posia-dania i aktów postępowania scaleniowego, a poszczególni uczestnicy wnoszą skargi na otrzymane działki z tytułu pokrzywdzenia, to okręgowa komisja ziemska wyda orzecz-nie po dokonaniu pomiaru stanu faktycznego posiadania i uprzednim przeprowadzeniu dochodzenia na miejscu przez powiatowy urząd ziemski w obecności zainteresowanych stron i przy udziale powołanych przez po-wiatowy urząd ziemski biegłych na wniosek zainteresowanych stron oraz powiatowego urzędu ziemskiego. O ile stary stan posia-dania na podstawie przeprowadzonych dochodzeń i zgodnych oświadczeń strony da się ustalić, a skargi uznane zostaną za uzasad-nione, to okręgowa komisja ziemska wyda orzeczenie w trybie, przewidzianym w p. b) o zmianie lub odrzuceniu istniejącego stanu posiadania; o ile zaś stary stan posiadania w sposób powyższy nie da się ustalić, lub też skargi zostaną uznane za nieuzasadnione— to orzeczenie wydane będzie w trybie, prze-widzianym w punkcie a).

3) W wypadku przewidzianym w punkcie b) cz. 2 niniejszego artykułu, jeżeli niema możliwości wy-równać drogą zmiany projektu różnic między starym, a nowym stanem posiadania, krzywdzących uczest-ników scalenia, okręgowej komisji ziemskiej służy prawo zatwierdzenia dopłat pieniężnych, przekracza-jących normę wskazaną w art. 6.

4) Jeżeli liczba skarżących w wypadku, prze-widzianym w punkcie b) cz. 2 niniejszego artykułu, jest mniejsza od $\frac{1}{4}$ ogólnej liczby uczestników scalenia, wówczas ma zastosowanie punkt a) tejeż cz. 2.

Art. 51.

1) Wszelkie zawiadomienia, wezwania i doręczenia orzeczeń w wykonaniu niniejszej ustawy uskutecznią się przez przesłanie ich w dwóch egzemplarzach wójtowi (naczelnikowi gminy, burmistrzowi), który obowiązany jest sam lub przez sołtysa wsi lub też przez organy do tego powołane powyższe wezwania, zawiadomienia lub orzeczenia publicznie ogłosić w sposób, odpowiadający miejscowym zwyczajom, poczem jeden egzemplarz zwrócić urzędowi wysyłającemu z potwierdzeniem dnia dokonania ogłoszenia.

2) W wypadku gdy dana czynność dotyczy więcej niż jednej jednostki administracyjnej względnie dotyczy także i obszarów dworskich, należy w sposób, wskazany w cz. 1, publicznie ogłaszać zawiadomienia, wezwania i treść orzeczeń w każdej jednostce administracyjnej lub obszarze dworskim.

3) Trzeci dzień po dniu ogłoszenia uznaje się za dzień, od którego biegają wszelkie terminy.

4) Urząd, który obowiązany jest dokonać publicznego ogłoszenia w myśl cz. 1 niniejszego artykułu, winien na żądanie interesowanych dać im do przejrzania ogłaszane orzeczenia lub też sporządzić dla nich i wydać im odpis tego orzeczenia za zwrotem kosztów odpisu; wysokość tego kosztu będzie określana w rozporządzeniach Ministra Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

5) Do spraw uregulowanych w niniejszej ustawie nie ma zastosowania art. 19 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o zakresie działania Ministra Reform Rolnych i organizacji urzędów i komisji ziemskich (Dz. U. R. P. № 90, poz. 706).

6) Postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania do zawiadomień, wezwań i orzeczeń, doręczanych właścicielom ziemskim w związku z zastosowaniem do nich postanowień art. 15 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej.

Art. 52.

Pomoc kredytowa na cele, wskazane w art. 14 może być udzielana również osobom, które przepro-

wadziły scalenie swych gruntów na podstawie przepisów, które obowiązywały przed wejściem w życie ustawy z dnia 31 lipca 1923 roku o scalaniu gruntów, nie dawniej jednak, niż w ciągu 3 lat przed wejściem w życie tejże ustawy.

Art. 53.

1) Umowy o wykonanie czynności scaleniowych, zawarte z miernicznymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 31 lipca 1923 roku o scalaniu gruntów w brzmieniu ustalonem ustawą z dnia 18 grudnia 1925 roku (Dz. U. R. P. z roku 1926 № 39, poz. 244) przez radę względnie rady uczestników scalenia, pozostają w mocy.

2) Jeżeli powyższe czynności scaleniowe, powierzone na mocy tych umów, ulegną z jakichkolwiek powodów przerwie, może okręgowy urząd ziemski przejąć te czynności do przeprowadzenia.

Art. 54.

Rozporządzenie z dnia 3 września 1927 roku w sprawie zmian w ustawie o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. № 78, poz. 680) nie narusza postępowania w toku instancyj co do orzeczeń, które zapadły przed wejściem w życie tegoż rozporządzenia, w sprawach unormowanych w ustawie z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów w brzmieniu, ustalonem ustawą z dnia 18 grudnia 1925 r. (Dz. U. R. P. z roku 1926 № 39, poz. 244).

Art. 55.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Reform Rolnych i Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 56.

Ustawa niniejsza zyskuje moc obowiązującą od dnia ogłoszenia na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województwa śląskiego.